

СТАНОВИЩЕ

от д-р Гергана Кирилова Дачева, професор в СУ „Св.Климент Охридски”
на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'
в област на висше образование 2. Хуманитарни науки
професионално направление 2.1. Филология
докторска програма Български език

Автор: Еуннаре Чо

**Тема: ГРАМАТИЧНИ СРЕДСТВА ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ НА ПОДБУДИТЕЛНОСТ
В СЪВРЕМЕННИЯ БЪЛГАРСКИ И РУСКИ ЕЗИК**

Докторант: редовно обучение

Научен ръководител: проф. д-р Йовка Тишева

проф. д-р Татяна Алексиева

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № РД-38-628/30.11.2022 г. на Ректора на СУ „Св.Климент Охридски" съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема: „Грамматични средства за изразяване на подбудителност в съвременния български и руски език” за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в област 2. Хуманитарни науки на висше образование, професионално направление 2.1. Филология, докторска програма Български език.

Автор на дисертационния труд е Еуннаре Чо – докторант в редовна форма на обучение към Катедрата по български език с научен ръководител проф. д-р Йовка Тишева и проф. д-р Татяна Алексиева от Катедрата по руски език от СУ „Св. Климент Охридски”.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Еуннаре Чо е бакалавър (2011-2015) по българско езикознание и магистър по българско езикознание (2015-2018) в Ханкук Университет по чужди езици. Докторант е в периода 2018-2022 г. в Катедрата по български език на Софийския университет с научни ръководители проф. д-р Йовка Тишева и проф. д-р Татяна Алексиева (Катедра по руски език).

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Изборът на тема е твърде актуален с оглед на изследваните досега проблеми, свързани с речевите актове и въпроса за подбудителността. Изследването е мотивирано от интереса към разнообразието от средства за изразяване на тази подбудителност в българския и руския език

за реализиране на конкретната комуникативна цел. Съпоставителният метод, който се прилага в работата, прави дисертационния труд още по-интересен и интригуващ, увеличава специализираната аудитория и разширява изследователския проблем.

4. Познаване на проблема

Докторантката се е справила отлично със задачите, които си поставя, като подхожда самостоятелно и творчески към избраната проблематика. Еуннаре Чо показва умения да анализира получените резултати, да съпоставя отделните елементи на анализа и да синтезира направените наблюдения. Много интересни и приносни са анализите на различни аспекти от съпоставителните наблюдения върху българския и руския език. Анализите целят да покажат средствата, които реално се използват в оригиналните български и руски литературни произведения. В работата личи интересът на авторката към избраната проблематика, въпреки че тя е сложна, което намира своя израз в сериозността и задълбочеността на направените проучвания, анализи и изводи.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертацията се състои от увод, изложение (четири глави – една теоретична, две теоретико-практически и една практическа), заключение и библиография в обем от 273 с.).

В увода се представят предметът и обектът на изследването, очертават се целите, поставят се задачите, поднася се изследователската хипотеза, обяснява се структурата на дисертационния труд и се посочва методът на изследване.

В първа глава авторката излага изследователската програма на дисертационния труд, разяснява същността на научната си хипотеза. Предложени са определения на подбудителността, разгледани са типовете модалност, свързани с подбудителността, представена е теорията на речевите актове според Сърл, предложена е класификацията на Храковский и Володин за целите на дисертационния труд. Смятам за напълно основателно и добре аргументирно приемането на конкретни постановки, свързани с темата на дисертацията.

Във втора глава се представя изразяването на подбудителността в българския език, като представянето е конкретно и целенасочено, добре аргументирано и свързано с целите и задачите на дисертационния труд, експерпирани и анализирани са примери от българската художествена литература.

В трета глава напълно последователно се разглежда изразяването на подбудителност в руския език, като Еуннаре Чо показва научна компетентност по проблемите, които анализира, очертава и разширява полето на изследване с нови наблюдения. Използвани и анализирани са примери от руската художествена литература.

В четвърта глава се изгражда съпоставка на изразяването на подбудителност в българския и руския език. Тази глава се базира на откриването на явленията, които се наблюдават в предварително избрани оригинални текстове в двата езика и техните преводи. Представени са примери от оригинални български и руски текстове, които се намират в дадените в предходните глави ситуации и техните преводи. Авторката показва отлични умения за анализирание на примерите и задълбоченост и целенасоченост при синтезирането на съответните изводи.

Изводите са изведени последователно и задълбочено в заключението от Еуннаре Чо, която пише с разбиране и сериозност, с умение за анализирание и синтезиране на извлечените наблюдения. Библиографията съдържа около 130 библиографски единици на различни езици, което демонстрира теоретичната осведоменост на авторката.

6. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Дисертантката е изброила седем приноса на своя труд, като е проявила прецизност при формулирането им. Те имат научен и научноприложен характер. Анализите на ексцерпирания материал, както и съпоставката между изразяването на подбудителност в българския и руския език, които е направила и систематизирала Еуннаре Чо, доказват пълноценността на изследването и приложимостта му в съвременните лингвистични парадигми. Специално следва да се отбележи, че резултатите от направените съпоставки могат да бъдат принос в теоретичен и в практикоприложен аспект за преводаческата практика, за подготовката на преводачи и за чуждоезиковото обучение.

7. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Публикациите по дисертационния труд са напълно достатъчно и са според изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на СУ. Чрез статиите на Еуннаре Чо може да се проследи развитието на разработката ѝ и да се види нейният профил на сериозен и практически ориентиран изследовател.

8. Лично участие на докторантката

От изследването личи съвсем ясно, че дисертантката е работила напълно самостоятелно. Съвсем закономерно в резултат на натрупаните теоретични познания и на направените анализи и обобщения Еуннаре Чо е достигнала до своите изводи и е формулирала приносите си.

9. Автореферат

Авторефератът представя в по-съкратен вид разработката, но е напълно изчерпателен и представя работата без пропуски в съдържателен план. Отговаря изцяло на ЗРАСРБ, на Правилника и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научноприложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на СУ „Св.Климент Охридски“.

Дисертационният труд показва, че докторантката Еуннаре Чо притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на Еуннаре Чо в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, докторска програма Български език.

08.02.23 г.

Становище:

(проф. д-р Гергана Дачева)